

Fotografie

Eerst een rel

De uitreiking van de Dutch Doc Award 2010 werd ontsierd door een **conflict** tussen Ton Broekhuis van platform voor fotografie Noorderlicht, en de genomineerde fotografen. **Broekhuis** hield onder andere de keuze voor **Fotodok** als partner van de prijs. Genomineerde Rob Hornstra (foto links) vond de kritiek onnodig kwetsend en trok zich terug uit de tentoonstelling.

BESCHOUWING DUTCH DOC AWARD 2011

Wie wint dit jaar de prijs voor documentaire fotografie? Merel Bem tipt *The Sochi Project* van fotograaf **Rob Hornstra** en journalist **Arnold van Bruggen**. Door **Merel Bem**

Méér dan slow photography

Het zou makkelijk zijn om de zes genomineerde projecten voor de tweede editie van de Dutch Doc Award slechts te bestempelen als voorbeelden van langzame fotografie. We hebben de laatste tijd de mond vol van *slow journalism* en *slow photography*. Zo vol dat we die langzame en secure manier van werken tot een modieuze kwalificatie van het werk hebben gemaakt, in plaats van haar te zien als vanzelfsprekend element of zelfs vereiste van het werk.

Dat Willem Popelier, Raoul Kramer, Henk Wildschut, Rob Hornstra & Arnold van Bruggen, WassinkLundgren en Florian Göttke veel tijd en aandacht aan hun projecten hebben besteed, mag dan ook evident zijn. Zijn ze ook méér dan *slow* alleen – daar gaat het om.

Gelukkig is het antwoord 'ja'. De jury van de Dutch Doc Award 2011, onder leiding van Ronald Plasterk, koos zes inhoudelijk sterke kandidaten waar een duidelijke winnaar niet één-twee-drie uitspringt. Alle zes rondden in 2010 een langlopend project af, of voegden een extra hoofdstuk toe (in de vorm van een boek bijvoorbeeld) aan een onderneming die nog niet ten einde is. Hun werk is te zien in het Centraal Museum en het Catharijneconvent in Utrecht.

Klap in het gezicht

Er zijn fotoprojecten die een overduidelijk documentair karakter hebben, zoals het mooie en subtiele *Lost Track* van Raoul Kramer die in navolging van zijn grootvader de Birmapoorlijn bezocht. Willem Popelier reconstrueerde op uiterst droge wijze de roerige jeugd van hem en zijn tweelingbroer. Juist door die weinig nostalgische blik komt zijn document als een klap in het gezicht aan.

Twee fotoseries vallen extra op. *Tokyo Tokyo* van WassinkLundgren is een onderzoek naar wat er gebeurt wanneer eenzelfde onderwerp op praktisch hetzelfde moment vanuit twee verschillende standpunten wordt gefotografeerd. Documentaire? Een groot verhaal, over Tokyo bij-

De broers Zashrikwa en Edrese poseren met Kalashnikov. Uit de serie *The Sochi Project*.

Foto Rob Hornstra

Florian Göttke verzamelde beelden over de val van Saddam Hoessein.

Uit een overvloed aan bestaand beeldmateriaal een veelzeggende selectie maken, dat kan Florian Göttke als geen ander.

Brug 277, over de rivier Kwai, uit *Lost Track*

Foto Raoul Kramer

voorbeeld, de stad waar de foto's werden genomen, lijkt er in eerste instantie niet in te zitten. Toch komt er allengs een thema bovendien, wordt de waarheid van een foto aan de kaak gesteld, iets wat gerust een onderliggend documentair onderwerp mag worden genoemd.

Beeldenuider

De andere 'vreemde' eind is het werk *Toppled* van Florian Göttke. Dat is een hoogst intrigerend documentair project over de val van Saddam Hoessein, opgebouwd uit bijeen gesproken beeldmateriaal. De foto's werden gemaakt door amateurs en pro-

fessionele fotografen, maar niet door Göttke zelf. Is dat erg?

Ja en nee. Wel wanneer je bedenkt dat de 20 duizend euro van de Dutch Doc Award oorspronkelijk bedoeld was om documentaire fotografen die hun podium steeds verder zagen slinken, financieel bij te staan. De eerste editie van de Dutch Doc Award vloeide rechtstreeks voort uit het project voor documentaire fotografie, twee jaar geleden opgericht door het fonds voor beeldende kunst BKVB. Als Göttke niet de maker is van die beelden, moet het geld dan wel naar hem gaan?

Aan de andere kant: het is in deze tijd

net zo belangrijk om goede beeldmakers te hebben als goede beeldenaars. Misschien dat de jury van de DDA het juist nodig vindt ook mensen te nomineren die uit de overvloed aan beeldmateriaal een veelzeggende selectie kunnen maken, anderen wegwijs kunnen maken. Göttke kan dat als geen ander.

Vernieuwend

Toch lijkt de grote kanshebber dit jaar *The Sochi Project* van Rob Hornstra (fotograaf) en Arnold van Bruggen (journalist). Dit is een langlopend project, gesponsord door een liefhebbend publiek, over het gebied rond het Russische Sochi waar in 2014 de Olympische Winterspelen worden gehouden. Het is enigszins vergelijkbaar met het mooi ingetogen *Shelter* van Henk Wildschut. Die volgt ook al jaren hetzelfde onderwerp op de voet; in zijn geval illegale migranten in het Franse Calais. Zowel Hornstra als Wildschut brengen die twee totaal verschillende werelden vrij klassiek in beeld, met veel portretten (Hornstra), landschappen en interieurs (beiden). Vernieuwend is dat hun projecten door de jaren heen op verschillende manieren werden aangevuld. Er werden (deel-)tentoonstellingen georganiseerd, films gemaakt en boeken uitgebracht (Henk Wildschut won in Naarden de Foto Kees Scherer Prijs voor het beste fotoboek van 2010).

Toch is *The Sochi Project* in die toevoegingen sterker gebleken dan *Shelter*. Waar de projectuitbreidingen van Wildschut, zoals de film die te zien is in het Catharijneconvent, je minder bij de kladden grijpen dan zijn foto's, daar wint het project van Hornstra en Van Bruggen met elk boek en elke deelpresentatie aan inhoudelijkheid. Dat komt mede door de combinatie van fotografie en geschreven journalistiek, die een steeds sterkere twee-eenheid vormen. Dat is niet alleen 'slow' – dat is hartstikke knap.

Dutch Doc Award. T/m 19 juni in het Centraal Museum en in het Catharijneconvent in Utrecht. Prijsuitreiking: 11 juni.